



norden

Nordisk ministerråd

Ved Stranden 18  
DK-1061 København K

[www.norden.org](http://www.norden.org)

---

# NORDISKE ARBEJDSPAPIRER

## N O R D I S K E A R B E I D S P A P I R E R

---

### **Forbrukerguide**

Bruk tøyen – bruk hodet – skån miljøet!

*Rostra Kommunikation v/ David Zepernick, Katrina Feilberg Schouenborg,  
Sarah Lindegaard & Mathias Wulff Jensen.*

*Co-konsulenter hos FORCE Technology Rasmus Nielsen, Anders Schmidt &  
Kristian Dammand Nielsen*

<http://dx.doi.org/10.6027/NA2014-923>  
NA2014:923  
ISSN 2311-0562

---

Dette arbeidspapiret er utgitt med finansiell støtte fra Nordisk ministerråd. Innholdet i arbeidspapiret avspeiler imidlertid ikke nødvendigvis Nordisk ministerråds synspunkter, meninger, holdninger eller anbefalinger.



## FORBRUKERGUIDE

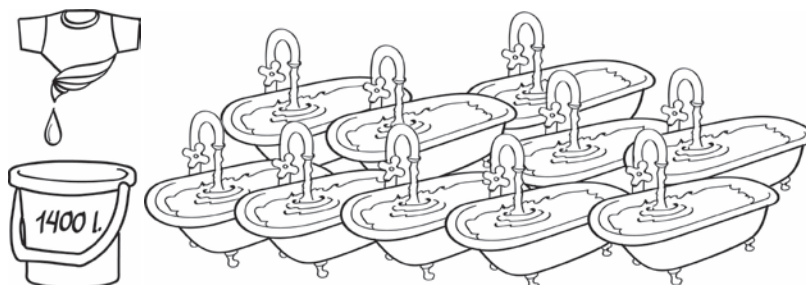
### Bruk tøyet – bruk hodet – skån miljøet!

Kjenner du den miljømessige belastningen av tekstilforbruket ditt? Ikke det? Det er det de færreste som gjør. Tekstilproduksjon, særlig av klærne du bruker, krever enorme mengde vann, store mengder kjemikalier, og CO<sub>2</sub>-utslippet er større enn du sannsynligvis er klar over.

Nedenfor kan du lese mer om hvor mye vann, hvor mye CO<sub>2</sub> og hvor mange kjemikalier som egentlig går med for at vi kan få tøy på kroppen – og hva du som forbruker kan gjøre for å hjelpe til med å skåne miljøet.

### Én t-skjorte krever ca 1400 liter vann

Visste du at det for å produsere bare én enkelt t-skjorte kreves ca. 1400 liter vann, noe som tilsvarer mer enn 10 fulle badekar?

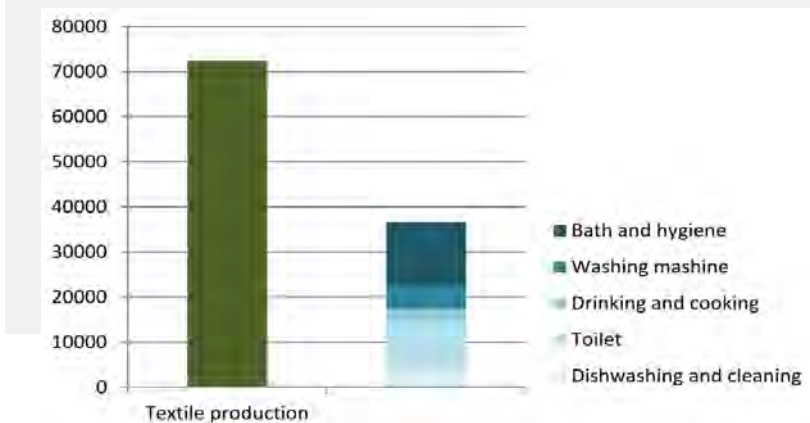


Den mengden vann som brukes til å produsere tekstilene som én enkelt person kjøper per år, er mye større enn det samlede vannforbruket som brukes i én husholdning med tre personer til f.eks. bad, rengjøring, vask, matlaging og toalettspyling.

### Gjennomsnittlig vannforbruk:

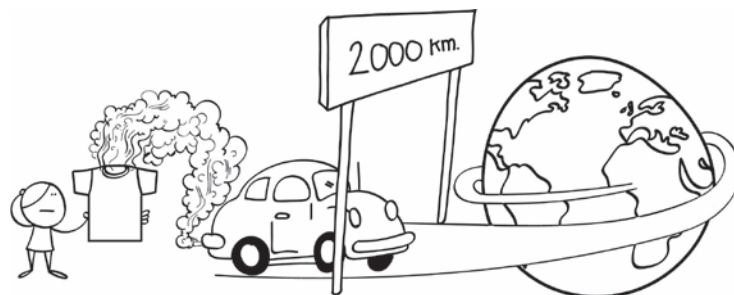
Gjennomsnittlig vannforbruk i én husholdning sammenlignet med gjennomsnittlig vannforbruk til produksjon av én persons innkjøp av tekstiler på et år.

Y-aksen viser liter vann per år.



### CO2-utslipp tilsvarende en kjøretur jorden rundt

Visste du at CO2-utslippet fra produksjonen av tekstilforbruket for en gjennomsnittlig skandinav omtrent tilsvarer utslippet fra 2000 kilometer kjøring med en familiebil? På 20 år tilsvarer det en kjøretur rundt jordkloden!



Den samlede CO2-belastningen forårsaket av én persons årlige tekstilforbruk er altså enormt – og større enn belastningen fra strømforbruket fra husholdningsapparatene våre, slik som vaskemaskin, ovn, komfyr, kjøleskap og fryser.

### **Distanse i bil:**

En gjennomsnittlig bil slipper ut 157,7 g CO<sub>2</sub> per *person/km* i Danmark. Tallene er tilsvarende i Norge, Sverige og Finland.

- CO<sub>2</sub>-utslippet fra produksjonen av én persons gjennomsnittlige årlige tekstilforbruk i Danmark svarer til: 2143 km i bil
- CO<sub>2</sub>-utslippet fra produksjonen av én persons gjennomsnittlige årlige tekstilforbruk i Finland svarer til: 1756 km i bil
- CO<sub>2</sub>-utslippet fra produksjonen av én persons gjennomsnittlige årlige tekstilforbruk i Sverige svarer til: 1902 km i bil
- CO<sub>2</sub>-utslippet fra produksjonen av én persons gjennomsnittlige årlige tekstilforbruk i Norge svarer til: 1928 km i bil

## **165 skadelige kjemikalier**

Visste du at en svensk undersøkelse har identifisert 165 skadelige kjemikalier som brukes til produksjon av tekstiler?



Det brukes svært mange kjemikalier i produksjonen av tekstiler. Mange av disse kjemikaliene er skadelige for miljøet og/eller mennesker. På tross av dette er det høy usikkerhet knyttet til hvilke kjemikalier som brukes i hvilke tekstiler. Kjemikalier som blant annet ftalater, antibakterielle stoffer og blekemidler står på listen over kjemikalier som EU er særlig bekymret for i tekstiler. Ved å kjøpe miljømerkede tekstiler kan du imidlertid minske belastningen fra mange av de miljø- og helseskadelige kjemikaliene som brukes til å produsere tekstiler.

## Hva kan du som forbruker gjøre?

Hvis du vil være med å gjøre en forskjell og redusere de enorme mengdene vann, det store CO<sub>2</sub>-utslippet og de mange skadelige kjemikalier som blir brukt i produksjonen av tekstiler i dag, er det en hel del du som forbruker kan gjøre – og det er enkelt og greit:

### Be om miljømerket tøy



Det er ikke bare kosmetikk- og hudpleieprodukter som kan være miljømerket. Klærne dine kan også være det. Hvis du ber om miljømerkede tekstiler, deriblant Svanemerket eller Blomstermerket når du kjøper klær, har du stor innflytelse på at det blir brukt færre kjemikalier, mindre vann og et lavere CO<sub>2</sub>-utslipp i produksjonen av tekstilene, samtidig med at du reduserer ditt eget CO<sub>2</sub>-fotavtrykk.

### Kjøp og selg brukte klær

Moten skifter raskt, og plutselig er jakken du nesten ikke har fått brukt, ikke lenger moderne. Men i stedet for å kaste den, kan den garantert selges på nettet – og du kan kjøpe en annen, brukt jakke. Internett og sosiale medier har i dag gjort det mulig for private forbrukere å kjøpe og selge sine brukte klær på nettet. Se f.eks. [www.trendsales.dk](http://www.trendsales.dk) som opererer i flere nordiske land. Når du kjøper og selger brukt tøy, reparerer eller bytter tøy, er alt dette med på å redusere miljøbelastningen fra tøy.

### Be om kvalitet

Hvis du ber om kvalitet og lang holdbarhet på klærne du kjøper og bruker, kan det i motsetning til kjapp "bruk-og-kast"-kultur forebygge tekstilavfall i betydelig grad.

### Gi bort brukt tøy til organisasjoner

I stedet for å kaste t-skjorten, kjolen eller genseren når du ikke lenger selv vil bruke den, gir det en miljømessig fordel å gi den til veldedige organisasjoner, slik at andre kan få glede av den. Dermed

reduseres forbruket av nye tekstiler som gir stor miljømessig belastning.

### **Hold øye med nye initiativ**

I våre dager dukker det opp mange nye forretninger og ordninger der du kan bytte, selge, leie og kjøpe miljøvennlige tekstiler – hold utkikk etter dem der du bor og på nettet. Eller kanskje er du den neste som starter en slik?

### **Bruk tøyet – bruk hodet – skån miljøet!**

Som du kan se ovenfor er det en rekke måter du kan skåne miljøet på; gjenbruk, gjenvinning, be om miljømerket tøy og kvalitet, selg og kjøp brukt tøy - alt dette bidrar til å redusere de store mengdene vann, energi og kjemikalier som i dag går med til produksjon av tekstiler. Men hvis du som forbruker husker å bruke tøyet og bruke hodet, kan du på en enkel måte være med å skåne miljøet.

Les mer på [www.norden.org](http://www.norden.org)

